Lars Karmark om ejerskab og medansvar

På trods af mange fine intentioner og gennemtænkte forløb i logbøger med spørgsmål, der leder i retning af selvrefleksion, peger på udvikling og opklaring etc., har det vist sig svært at få en logbog (eller et refleksionssystem) implementeret i hverdagen på musiklinien.

- Ikke fordi der har manglet tid og velvilje fra skolesystemets side - og
- ikke det, at eleverne ikke vil arbejde med den – *HVIS de bliver bedt om på det!!*
- ej heller, at eleverne ikke vil svare på spørgsmålene – *HVIS de får bud på det!!*
- eller vil se de rigtige konklusioner – *HVIS der bliver peget på dem!!*

Men det er, som om vi i fællesskab imødekommer et system – et fornuftigt system, vel at mærke – der bare ikke fungerer/ finder genklang i den virkelighed der udspiller sig på/ og udenfor værkstedet (med de pædagogiske kræfter, der nu engang er til rådighed).

Det er udbredt, at man har svært ved at indse, at man gennemfører logbogsprocessen for sin egen skyld.

En af grundene, er den byge af spørgsmål som logbogen (i hvert fald musik's) repræsenterer: "Hvad var formålet"? – "hvad lærte du"? – etc. etc.
En almen, naturlig "modstand" mod systematiseret at reflektere over sig selv på denne måde, overvindes af pænhed og spørgsmålene bliver besvaret (så vidt man forstår dem etc.).

Men hvem gør man det for?
En tung – langtfra selvkørende – papir- og blyant-model, har ikke rigtigt kunne lette fra jorden på musiklinien.

Det har været klart, at logbogs-systemet indtil nu ikke har kunnet skabe processer, der var genereret og ejet af eleverne selv. OG UDEN DET – unødvendig bluff)……

Dette er udgangspunktet for et forsøg m. Portfolie -modellen på musiklinien.
En model, der ikke kun er styret af mange spørgsmål og verbalitet, men med det formål at gemme effekter fra den nærmeste fortid – og med hyppig frekvens tage det opsamlede materiale frem og ud fra det - få et tydeligere flash back med efterfølgende refleksion. Nøjagtig, som når man rydder op på sit værelse – eller ser billeder fra sommerens tur til Ibiza etc.

Men hvilke effekter er der at gemme fra en hverdag på musikafdelingen? Klassiske eksempler som lydoptagelser, billeder fra koncerter o.lign., er ofte udtrykte højdepunkter og ikke udtryk for hverdagsprocesser.

Hvordan dokumenterer man processen medens man lærer guitar-akkorderne til et samspilsnummer (ofte ved bare at efterligne en sidemands måde at sætte fingrene på) – eller indstuderingen af et kornummer, eller fællesskabets beslutninger omkring en studieoptagelse-proces. En C7 får jo først værdi i det øjeblik man ved, at man har lært en C7.

Fremgangmåden, for mig, er derfor at få forskellige hverdags-processer beskrevet. Få dem frem, så jeg/ vi kan få øje på dem.
Jo tydeligere visualiseret – des bedre -
- og udstyret med bagved liggende materialer.

At formulere processerne som GUIDES gør i første omgang udarbejdelsen af materialet forholdsvist neutralt og uden didaktiske overvejelser og pædagogiske bagtanker. Én bold i luften ad gangen. Som i en kogebog – en kronologisk beskrivelse af en proces – affotograferet fra start til slut med div. kommentarer og mere til…

Billeder, arbejdstegninger, gode råd og lyd til at gemme og lade sig inspirere af. Processerne bliver hentet ud fra emnebeskrivelserne i et tidligere formålsnotat for værkstedet.

Idéen med at have forskellige værksteds-kompetencer liggende på denne måde, er:

- at det forholdsvis hurtigt kan give eleven en tydeligere fornemmelse af, hvad man er oppe imod.
- Der vil være effekter at gemme i form af billeder, beskrivelser (i modsætning til ved en lærebog, har man her mulighed for at være sin egen redaktør og lave sin egen udvælgelsesproces i forhold til, hvor man er, og hvad man skal).
- At starte en proces ”et stykke inde”, ved fra begyndelsen at have erhvervet et vist fagsprog i forhold til opgaven.
- Inspiration til at lave sit eget effekt-system.

Efter udarbejdelsen af et par guides, en meget grundig fremlæggelse af idéen og et en intro-seance med emnet :” fortæl om dig selv med et billede eller en ting”, er følgende sket: Stor interesse for ”fortæl om dig selv med billeder og ting”-møde. De fleste har medbragt ting og billeder og snakken går. ”En fortid” bliver fortalt med ting og billeder – Hvad med aktiviteter på værkstedet? – Kan noget gemmes, med samme betydning ?

Nærmeste konklusion: der er ikke noget at gemme – medmindre der bliver skabt noget.
Vi må i fællesskab fremtrylle effekter/ting/billeder/lyd.

Billede/lyd- guides vokser i antal, med en stadig opfordring til at kopiere og gemme, og i det hele taget lade sig inspirere.

Dette bliver (som tidligere nævnt) simpelt et forsøg på at opsamle nogle fag-faglige ting + processerne bag, - og derefter fra en anden vinkel focusere på læringværdier bagved – og i denne forbindelse anvise effekter, der i overført betydning (via portfolie) kunne pege på denne læring.

Under udarbejdelsen af materialet opstår en systematisering, der i høj grad øger min bevidsthed om delene i de forskellige guide-processer mht. læringsværdi/selvfølgelige problemer/kronologi etc.

At opleve materialet vokse sig til i PC-regi, er heller ikke uinteressant.
Jeg bliver opsat på at få flere og flere processer beskrevet, så jeg selv kan få øje på dem.

Elevernes reaktion er positiv i den første introduktionsfase.

Nyhedens interesse giver mig lydhørhed til at introducere konceptet grundigt flere gange med diverse overheads med tip om PC-mediet og hints til anvendeligheden i en kommende studieproduktion.
Flere af eleverne sætter sig ind i studieguiden, og til min overraskelse starter dette projekt væsentligt anderledes end tidligere projekter.

Motivationen er høj og det er som om vi når hurtigere frem til centrale dele, hvor flere ”har sat sig i instruktørstolene” – parate til at eje projektet. Relevante spørgsmål og svar og videre.

AHA-oplevelser og små successer.
Der tages billeder og gemmes planlægnings-notater/ tekster/ lydfiler – på min foranledning – og så langt – så godt. For mig - en lille smule substans til at bestyrke min optimisme i forhold til guide-idéens anvendelighed. MEN hverdagen vil gerne ligne sig selv.

At implementere og holde focus på dette guide/ portfolio-værktøj er oppe mod den impulsive NU og FREMAD levemåde på et produktionsskoleværksted.
Nye spændende jobs kommer ind -der kommer nye elever – nogle skal i praktik, andre på udenlandsopgaver for skolen osv….

Det er let at blive fremmedgjort overfor det, at være samler og dagbogsskriver.
Men der ”gemmes” og fotograferes som aldrig før, og et system er sat i værk for en ny runde.

Et ugentligt skemalagt møde indeholder punktet ”mit highlight /mit lowlight fra ugen der gik”.

Fra at have været et punkt, der blev beskrevet i et sædvanligt referat, bliver dette punkt nu – på elevforanledning – optaget som MP3-fil.

Filerne bliver opdelt og gemt i hver enkelts personlige mappe.

Opsamlingen af High/lowlights som MP3-lyd virker lovende som refleksions/samtale-objekt.

Et meget direkte flash-back til stemningsmæssige stationer på vejen i et forløb, og et godt spejl overfor en umiddelbar fortid.